

OVAA

**Verslag debat
"Ruimte voor verschillen,
seksuele diversiteit en
allochtonen"**

Woensdag 21 januari 2009
Hal van Honderd
Gemeentehuis Eindhoven

Colofon

Uitgave: Stichting OVAA,
stichting ter bevordering van diversiteit in Eindhoven
Keizer Karel V Singel 8, 5615 PE Eindhoven
Tel. 040-2569787
E-mail: secretariaat@ovaa-eindhoven.nl
Internet: www.ovaa-eindhoven.nl

In samenwerking met: COC Eindhoven en regio
Prins Hendrikstraat 54, 5611 HL Eindhoven
Tel. 040 245 57 00
e-mail: info@coceindhoven.nl
Internet: www.coceindhoven.nl

Verslag: Tanja Vermaas, bestuursondersteuning OVAA
Presentatie: Richard Engelfriet
Locatie: Hal van Honderd, gemeentehuis Eindhoven

OVAA, februari 2009

Verslag debat "Ruimte voor verschillen, seksuele diversiteit en allochtonen"

21 januari 2009

Hal van Honderd, gemeentehuis Eindhoven

Ver terug in de geschiedenis was het heel normaal dat mannen en vrouwen de eigen sexe lief hadden. Na verloop van de tijd werd hier anders tegenaan gekeken. Tegenwoordig komt het geregeld voor dat homoseksuelen worden mishandeld omdat zij 'anders' zijn en worden in bepaalde delen van de wereld homoseksuelen vervolgd in naam van de islam. In sommige landen staat daar zelfs de doodstraf op. In Nederland verloopt de homo-emancipatie van homoseksuele moslims soms moeizaam. Zij zijn vaak bang om buiten de moslimgemeenschap gesloten te worden. 7% van de totale bevolking is homoseksueel, moslim en niet-moslim. OVAA en COC Eindhoven hebben enige tijd geleden besloten een debat te organiseren om een dialoog op gang te brengen. Het programma is dan ook nadrukkelijk opgesteld om elkaar te verrijken en niet om de ander te overtuigen.

Om 20.00 uur opent de presentator van vanavond, Richard Engelfriet, het debat. Richard licht het programma toe en stelt de forumleden voor aan het publiek. De forumleden zijn:

- de heer Ahmed el Ouazzani, imam en geestelijk begeleider
- de heer Mohamed Ajouaou, theoloog
- de heer Mustafa Ayranci, voorzitter Turkse arbeidersbeweging HTIB
- mevrouw Aranka Rinkema, projectleider etniciteit en levensbeschouwing namens COC NL.

Het publiek wordt gevraagd wat zij van de avond verwacht. Hieruit komt naar voren dat het publiek nieuwsgierig is naar elkaars meningen, dat er meer begrip komt voor elkaar en dat het een overwinning is dat dit debat vanavond word gevoerd.

Als introductie wordt een korte film getoond van professor Tariq Ramadan, afgestudeerd in o.a. filosofie, Franse literatuur, Arabische en Islamitische studies. Sinds 1 januari 2007 heeft hij een gasthooglerschap aan de Erasmus Universiteit in Burgerschap en Identiteit. Hij is voorzitter van de Europese denktank: European Muslim Network in Brussel. Tariq

Ramadan onderstreept de noodzaak van een onafhankelijke ontwikkeling van de islam in het Westen, die niet wordt beïnvloed door conservatieve krachten van het Midden-Oosten. Hij vindt dat moslims in Westerse landen zich niet moeten blijven beschouwen als vreemdelingen, of als tijdelijk daar verblijvend, maar als volwaardige burgers. Tariq Ramadan heeft het in de film voornamelijk over respect voor elkaar, of je nou hetero of homoseksueel bent. Het gaat om de mens, de tolerantie naar elkaar en het blijven praten met elkaar.

De heer Mohamed Ajouaou, één van de forumleden, is gevraagd om een inleiding te houden. Mohamed Ajouaou is hoofd islamitische geestelijke verzorging die voor het Ministerie van Justitie in de gevangenis werkt en dagelijks bezig is met maatschappelijke thema's, waaronder ook homoseksualiteit.

In de moslim-islamitische cultuur is er een onderscheid tussen de homoseksuele handelingen en homoseksualiteit als levensbeschouwing. In de theologie is homoseksualiteit ook als levensbeschouwing behandeld.

Mohamed Ajouaou vertelt het verhaal over een koning die zich altijd verveelde en aan een van zijn mensen vroeg om elke nacht met een verhaal te komen. Verhalen over genot en gezelligheid, over serieuze onderwerpen. Af en toe zei de schrijver tegen de koning dat hij hem wel wilde vermaken. Hij wilde hem een tip geven om 'het' eens een keer met een man te doen. Dit verhaal dateert van acht eeuwen geleden...

Over de Marokkaanse cultuur zoals deze in Nederland aan de gang is: Vaak zie je de laatste tijd negatieve publiciteit over de Marokkaanse jeugd. Mohamed denkt dat de cultuur nog een belangrijke rol speelt. Een homoseksuele handeling in Marokko wordt geassocieerd met het feit dat een man niet zo snel aan een vrouw kan komen. Het wordt als een soort afwijking beschouwd. Deze opvatting wordt in Nederland overgenomen terwijl eigenlijk, als men naar Nederland kijkt, het woord afwijking al lang voorbij is. Homoseksualiteit ligt in de aard van iemand en in de grondwet staat ook dat iemand een volwaardig mens is. Bij de Marokkaanse jeugd is dit nog niet doorgedrongen. Een taboe doorbreken is goed maar voor de aankomende generaties moeten we voorkomen dat er taboes ontstaan. Zelf heeft Mohamed Ajouaou de ervaring om naast twee homoseksuelen te wonen toen hij zich in Eindhoven kwam vestigen. Dat ging heel goed en was geen enkel probleem. We hebben een grondwet en dat is het uitgangspunt. Er is geen enkele hiërarchie tussen mensen. De beleving van Mohamed is: als mensen homoseksuelen gaan discrimineren, dan zijn ze in staat om alle mensen te discrimineren.

Richard Engelfriet bedankt Mohamed Ajouaou voor zijn inleiding en merkt op dat mensen gelijk zijn en elkaar met respect tegemoet moeten treden. Maar wat zegt de Koran als een 15-jarige jongen zich meldt bij een imam en zegt dat hij moslim en homoseksueel is?

Imam Ahmed el Ouazzani zegt hierover dat dit onderwerp in de Koran moeilijk te vinden is. Er is geen sprake van een homoseksuele handeling, alleen als er vier waarnemers zijn die de daad werkelijk hebben zien plaatsvinden. We kunnen niemand veroordelen. Als iets van nature is aangeboren, dan volgt er geen veroordeling, dus als homoseksualiteit aangeboren is kan er geen veroordeling plaatsvinden. Als dit later een eigen keuze is zijn er allerlei handelingen: God vervloekt de vrouwelijke mannen en de mannelijke vrouwen. Imam

Ahmed el Ouazzani zou de jongen adviseren om zich te gedragen als man maar hem niet de toegang tot de moskee ontzeggen, hij is van harte welkom.

Aan het publiek wordt gevraagd wat zij hiervan vinden: "homoseksualiteit zit in je aard, zo ben je geboren. Stel dat een Marokkaans meisje lesbisch is maar toch gaat trouwen met een man. Na een aantal jaren neemt ze echter haar vrijheid en ontdekt dat ze toch met een vrouw verder wil gaan. Dan kan de imam zeggen dat dit niet van het begin af aan is aangeboren en wordt ze verstoten. Homoseksualiteit is geen keuze, je bent het of je bent het niet. Iemand heeft veel voorlichting gegeven op scholen, ook met moslims. Hij heeft ook met ouders gesproken die gezegd hebben dat, als hun zoon homoseksueel is, hij het huis uitgegooid zou worden of werd vermoord. Het is belangrijk om te blijven zoeken naar mogelijkheden. Homoseksualiteit gaat niet alleen over seksuele handelingen maar ook over liefde tussen twee mensen."

Richard Engelfriet legt aan Mohamed Ajouaou de tegenstelling voor dat enerzijds de geschriften zijn maar anderzijds de gevoelens van mensen. Mohamed Ajouaou legt uit dat de grondwet bepaalt en niet het geschrift. Alleen gaan roepen dat mensen moeten veranderen helpt niet.

Iemand uit het publiek merkt op dat het niet makkelijk is om iemand adviezen te geven. Hij gelooft niet dat God erop uit is om iemand te straffen. Niemand kan iemand anders zeggen hoe hij zijn homoseksualiteit kan beleven, of diegene ervoor uitkomt of niet. Iedereen moet zijn eigen keuzes maken, ook of hij

afscheid zal nemen van familie of achtergrond. Er zijn ook christelijken die homoseksualiteit niet accepteren.

Forumlid Aranka Rinkema vertelt dat ze op het moment contact heeft met een jongen die veel contact heeft met Arabische jongens. Hij heeft een vrij groot netwerk om zich heen. Deze mensen hebben een probleem met hun eigen gemeenschap. Veel Marokkaanse jongens en meisjes verliezen veel als ze uit de kast komen. Ze weten elkaar te vinden en kunnen elkaar ondersteunen maar in hun eigen gemeenschap wordt er niet over gesproken. Op de vraag hoe het COC daar mee omgaat vertelt ze dat het heel belangrijk is dat er een soort omgeving gecreëerd wordt waar ze elkaar kunnen vinden, dat ze over hun gevoelens kunnen praten en samen kunnen zijn. Dat het ook belangrijk is dat er vanuit de eigen etnische gemeenschap mensen opstaan die het onderwerp bespreekbaar maken. Jongeren voelen zich bedreigd in hun Marokkaans of Turks zijn, ze kunnen moeilijk hun weg vinden.

Mustafa Ayranci merkt op dat we allen mensen zijn en als mens moeten we elkaar respecteren. Zijn cultuur zegt dat hij opgevoed wordt vanuit zijn geloof. Hij komt uit Turkije en leeft nu in een totaal ander land. Hij vraagt ook aan de imams en pastoors om ons de waarheid te vertellen. Het uitgangspunt is om uit te gaan van een individu.

Richard Engelfriet stelt de vraag of het zo is dat door de tijd heen de emancipatie steeds makkelijker wordt of dat er een kentering gaande is.

Antwoorden uit het publiek:

- "De afgelopen dertig jaar is er niet gepraat. Managers in de jeugdhulpverlening schrokken toen ze hun eigen hulpverleners hoorden praten over homoseksualiteit. Er wordt te weinig gepraat, het gesprek eronder wordt niet gevoerd. Het is niet gek dat iemand niet voor zijn homoseksualiteit uitkomt als er niet over gepraat wordt. Op de vraag of er nu wel gepraat gaat worden wordt geantwoord dat dat wel zal moeten maar dan wel op een eerlijke manier. Wat heel goed gewerkt heeft is jongerenwerkers in gesprek brengen met medewerkers uit de homoseksuele kring waarbij geen één vraag als vreemd werd beschouwd."

- "Voor mij is niet de essentie of we het goed- of afkeuren. Ook in de islam is het verboden om anderen te veroordelen. Als je dat kunt meegeven aan kinderen heb je een goede basis. Ik ben voorstander van dialoog en het aangaan van discussies maar geen voorstander van bepaalde punten die bepaald zijn in de religie te gaan beïnvloeden. Het ligt ook vaak aan de ouders hoe kinderen opgroeien en hoe er thuis gesproken

wordt over homoseksualiteit."

- "Er is nog geen tijd geweest waarbij er zo vaak gesproken wordt over homoseksualiteit als nu. Vaak durven leraren er niet over te praten met de leerlingen. Als leraar zijnde is het niet belangrijk om ervoor uit te komen dat je homoseksueel bent."

- "Veel docenten hanteren een zelfcensuur omdat ze bang zijn dat ze verhalen naar buiten brengen die ze liever niet willen vertellen. Zelf vind ik het wel belangrijk dat ik als man kan vertellen dat ik met mijn man op vakantie ben gegaan en niet met een vrouw."

- "Het zou juist wel goed zijn als leraar zijnde om er wel voor uit te komen. Er zitten kinderen in de klas die ook homoseksueel zouden kunnen zijn waarvoor het goed is als er gewoon voor uitgekomen wordt en ze een gesprekspartner in de leraar kunnen zien. Aan kinderen moet geleerd worden om elkaar niet te veroordelen."

Een imam uit het publiek zegt wat de islam meldt: "De islam heeft ons geleerd hoe om te gaan met niet-moslims. De niet-moslims die geen geweld tegen de moslims gebruiken moeten wij met respect behandelen en de wetgeving gebruiken en gelijkwaardig behandelen. Als er een homoseksuele moslim is moet ik als gelovige mens hem proberen uit zijn wereld te helpen. Ik ben van mening dat het een aangeleerd gedrag is en dat dit niet aangeboren is."

Richard Engelfriet laat de forumleden op deze uitspraak reageren:

Aranka Rinkema: "Als we het over homoseksualiteit hebben gaat het vaak over onwetendheid. In Marokkaanse of Arabische landen is homoseksualiteit vaak een gebruik waar een stuk machtsmisbruik in zit. Het is belangrijk dat mensen uit eigen kring opstaan om de onwetendheid weg te nemen. De hele insteek van deze avond is dat de dialoog zo belangrijk is. Het COC probeert ook een dialoog op gang te brengen waarbij ook naar elkaar geluisterd wordt. Er kan open over gevoelens gesproken worden."

Mustafa Ayranci: "We moeten het niet over religie hebben want dat blokkeert een dialoog. Ik ben een mens, heb een eigen keuze en verantwoordelijkheid. Ik respecteer anderen en verwacht ook dat anderen mij respecteren."

Mohamed Ajouaou: "Je kunt de paus ook niet vertellen dat hij anders moet gaan denken, zo geldt het ook voor een imam. De imam die net aan het woord was zegt bijvoorbeeld hetzelfde als kardinaal Simonis. Het probleem is de beeldvorming en discriminatie."

Mohamed Haddad, voorzitter van OVAA, merkt op dat in de uitnodiging ook expliciet vermeld is dat het niet de bedoeling is om elkaar te overtuigen maar om elkaar te begrijpen en hoe de standpunten zodanig bij elkaar gebracht kunnen worden dat we ermee om kunnen gaan.

Wil Scheffers van het COC: "Zoals ik er tegenaan kijk zijn de heilige schriftten duizenden jaren geleden opgeschreven door de profeet. We leven nu in hele andere tijden en het zou goed zijn om de geschriften ruimer te interpreteren. De imams spreken wekelijks honderden mannen toe, deze mannen hebben weer kinderen en die kinderen komen wij weer tegen bij de voorlichting. Het zou goed zijn om ruimer te denken."

Richard Engelfriet vraagt aan het publiek hoe we, ongeacht de verschillen die we hebben, toch samen kunnen leven.

Een voormalig Eindhovense predikant antwoordt op deze vraag: "Toen mijn broer bekende dat hij homoseksueel was vroeg hij mij om dat tegen onze ouders te vertellen. Zo'n 30 à 40 jaar geleden was dat een schok. Na van deze schok bekomen te zijn is mijn vader begonnen om met andere ouders, die ook homoseksuele kinderen hadden, te praten om zo een netwerk op te zetten."

Op de vraag hoe we dit soort beelden vaker met elkaar kunnen delen en hoe we mensen met minder gewillige oren kunnen bereiken wordt opgemerkt dat we met elkaar in dialoog moeten blijven. Een gevoel kan niet zomaar weggenomen worden. De meeste mensen hebben een religieuze achtergrond maar op het moment dat een homoseksueel naar ons komt zullen we luisteren. Dialoog is naar elkaar luisteren en niet in de rede vallen. Het leren relativeren en uit een ander oogpunt bekijken. De ene mens heeft een religie die hij aanhangt, de ander een bepaald gevoel wat hij heeft. We hoeven het niet met elkaar eens te zijn als we elkaar maar respecteren.

Beide imams van vanavond geven duidelijk aan dat ze graag willen praten en luisteren. Ze willen praten over oplossingen waarbij niemand buitengesloten zal worden.

Tot slot krijgen de forumleden het laatste woord:

Imam Ahmed el Ouazzani vraagt aan het publiek of er iemand is die homoseksualiteit een probleem vindt? Het publiek antwoordt daarop nee waarop de imam met een lach zegt: waar maken we ons dan druk om?

Aan Aranka Rinkema vraagt Richard of het COC een dialoog wil of dat ze ook weleens met de vuist op tafel wil slaan. Aranka: beide maar een dialoog heeft meer effect. Binnen de etnische gemeenschap zijn meer zelforganisaties die gesprekken met elkaar aangaan.

Mustafa Ayranci: het is goed om met elkaar te spreken. Over dit onderwerp gaan we verder: de homo-identiteit moet erkend worden. Zoek elkaar op, ga de gesprekken voeren.

Mohamed Ajouaou: de discussie van vanavond was vijf jaar geleden nog ondenkbaar. Het is een behoorlijke stap. Als je met elkaar in discussie gaat zal er toch ergens een uitkomst zijn.

Richard Engelfriet bedankt zowel de forumleden als het publiek en nodigt vervolgens iedereen uit voor de nieuwjaarsborrel die OVAA na afloop van dit debat houdt.

OVAA, stichting ter bevordering van diversiteit in Eindhoven
Keizer Karel V Singel 8, 5615 PE Eindhoven
tel 040 2569787, fax 040 2519618
www.ovaa-eindhoven.nl
KvK nr 17179478
Rabobank 1175.53.042

